

Vlaams
Parlement

stuk **775** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 28 oktober 2010 (2010-2011)

Beleidsbrief

Economisch Overheidsinstrumentarium

Beleidsprioriteiten 2010-2011

ingediend door mevrouw Ingrid Lieten,
viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen,
Media en Armoedebestrijding

INHOUD

1. Betekenis van het economisch overheidsinstrumentarium	3
2. Positionering van de investeringsmaatschappijen	5
3. Strategische keuzes	6
4. Financiering en kapitaalstructuur	9
5. PMV	10
6. LRM	17
7. VPM	21
8. Vlaams Energiebedrijf	22
Bijlagen	
1. Overzicht resoluties en moties	23
2. Regelgevingsagenda	25

1. BETEKENIS VAN HET ECONOMISCH OVERHEIDSINSTRUMENTARIUM

1.1. Inleiding

In mijn beleidsnota 2009-2014 heb ik gewezen op het feit dat een slagkrachtige overheid nood heeft aan een instrumentarium dat kan worden ingezet daar waar de overheid een rol heeft te vervullen op maatschappelijk en economisch gebied.

Dat het economisch overheidsinstrumentarium zuurstof kan geven aan de economie binnen de randvoorwaarden van de Europese regelgeving is ook het voorbije jaar weer bewezen. In Vlaanderen wordt aan dat economisch overheidsinstrumentarium gestalte gegeven door PMV (ParticipatieMaatschappij Vlaanderen) en LRM. Op een andere wijze gebeurt dit ook door de VPM (Vlaamse Participatie Maatschappij) als houder van de referentieparticipatie in GIMV.

PMV en LRM hebben ruimte gekregen om binnen een globaal gedefinieerd opdrachtenkader activiteiten te ontplooiën die de structuur van de Vlaamse economie versterken. Zij hebben laten zien dat zij een zinvolle rol kunnen spelen in diverse beleidsdomeinen. Op die weg zijn we het voorbije jaar doorgedaan. Maar ik heb ook aandacht besteed aan de weloverwogen uitbreiding van het bestaande instrumentarium. Tegelijkertijd maakten we strategische keuzes om nog meer resultaat te halen uit de inzet van de schaarse middelen.

Zowel de bestaande als de nieuwe instrumenten kennen een groei die de noodzaak van hun bestaan bevestigt. Nog steeds blijkt dat de participatiemaatschappijen van de overheid een rol moeten spelen om te vermijden dat de investeringsmotor stil valt.

Dat de economische invalshoek daarbij prioritair blijft, is niet alleen een evidentie, maar ook een kans om in diverse domeinen hefboomen en/of waarde te creëren op een efficiënte wijze en met respect voor het functioneren van de markt.

Het economisch overheidsinstrumentarium levert daarnaast een wezenlijke bijdrage aan de realisatie van de doelstellingen van ViA. In die context hebben we evenzeer vooruitgang geboekt.

Ook wil ik de actoren binnen het economisch overheidsinstrumentarium aansporen om steeds na te gaan hoe alle geleidingen van de bevolking maximaal kunnen betrokken worden en hoe sociale uitsluiting kan vermeden worden.

1.2. Groeien en innoveren kan enkel door te investeren

De groei en de vernieuwing van onze economie verloopt via de weg van de investeringen, zowel in de breedte (diverse domeinen), als in de diepte (een concurrentiepositie opbouwen waarmee we ons kunnen onderscheiden). Een adequaat optreden door de investeringsmaatschappijen van de overheid maakt het mogelijk om meer budgettaire ruimte te creëren en daarmee een aanwijsbare impact op de totale economie te realiseren.

Dat gebeurt enerzijds door, met een basis aan eigen middelen en waarborgen, een hefboom te scheppen die de financiering mogelijk maakt van grotere investeringen met een beduidende impact op de totale economie. En anderzijds brengen wij voor projecten die de vernieuwing van de economie tot doel hebben, samenwerkingsverbanden tot stand die het private en openbare initiatief op elkaar laten aansluiten, hetgeen resulteert in specifieke en efficiënte risicodragende financieringsconstructies. Onder invloed van de economische en financiële crisis is de capaciteit voor klassieke hefboomfinanciering onder druk komen te staan. De aanvulling met zogenaamde mezzanineproducten of achtergestelde leningen, zowel voor bedrijfsinvesteringen als voor projectinvesteringen, heeft inmiddels vruchten afgeworpen. De investeringsmaatschappijen zijn daarom voor ons een strategisch instrument dat we verder zullen aanwenden in het kader van een innovatief economisch beleid.

In 2009 zorgde PMV voor meer dan 90 miljoen euro aan bijkomende investeringen in de Vlaamse economie. Het totale plaatje tot eind juli 2010 toont aan dat via PMV samen met de inbreng van derden over een periode van zeven jaar een financieringsbedrag van meer dan 1,5 miljard euro beschikbaar werd.

Voor LRM was 2009 een recordjaar op vlak van investeringsvolume en aantal dossiers. LRM investeerde dat jaar 53,6 miljoen euro in 40 verschillende Limburgse bedrijven. Tevens speelde de Limburgse investeringsmaatschappij een bepalende rol in de verdere ontwikkeling van meer dan 500 ha nieuwe Limburgse bedrijventerreinen.

2. POSITIONERING VAN DE INVESTERINGSMAATSCHAPPIJEN

Met betrekking tot de positionering van de investeringsmaatschappijen wens ik twee elementen opnieuw te benadrukken omdat ze essentieel zijn voor hun autonome karakter, namelijk de verplichting te investeren buiten de consolidatiekring en het streven naar maatschappelijk en financieel rendement.

2.1. Investeren buiten de consolidatiekring

Zowel de inbreng van kapitaal bij de investeringsmaatschappijen door de overheid als de investeringen in bedrijven en projecten moeten buiten de consolidatiekring blijven. Het is een absolute voorwaarde dat de investeringsmaatschappijen buiten de consolidatiekring functioneren en dus hun investeringen mede kunnen financieren met vreemd vermogen zonder consequentie voor de begroting. Daarom is het nodig dat de investeringsmaatschappijen systematisch functioneren als marktproducent. Dat impliceert dat er voldoende financiële en juridische autonomie is en dat er kan gewerkt worden als institutionele eenheid zonder herleid te worden tot een hulponderneming.

Om elke twijfel die hierover zou kunnen bestaan weg te nemen, is een aanpassing van de samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en PMV in voorbereiding.

2.2. Maatschappelijk en financieel rendement

De investeringen die worden gerealiseerd en de waarborgen die worden verschaft, gebeuren in een kader van streven naar maatschappelijk verantwoord ondernemen en beogen naast een passende financiële return ook een maatschappelijk rendement. Voorbeelden zijn: de creatie of minstens het behoud van werkgelegenheid, het verbeteren van mobiliteit, het aanpakken van problemen inzake wonen of infrastructuur, milieuprojecten, zorgprojecten, verhogen van productiviteit en groei, energie-efficiëntie, ...

3. STRATEGISCHE KEUZES

3.1. Instrumenten die bedrijfsinvesteringen mogelijk maken

De schaarste aan risicokapitaal, zeker voor sectoren en projecten met een hogere risicograad of met een lange aanloop tot rentabiliteit, is zeker niet afgenomen. Ook de kredietverlening door financiële instellingen is verminderd.

Daarom is er blijvende aandacht nodig voor het instrumentarium dat bedrijfsinvesteringen stimuleert. De maatregelen die genomen zijn ter overbrugging van de economische crisis blijven voorlopig van kracht en worden toegepast op zowel nieuwe als bestaande bedrijven.

3.2. De kenniseconomie als objectief

De huidige economische situatie blijft om extra aandacht vragen voor de bestaande bedrijven. Zij zorgen immers voor de duurzame jobs van de toekomst. Werkgelegenheid behouden en bedrijven toelaten een normaal investeringstempo aan te houden in tijden van kredietchaarste, zijn de grote uitdagingen.

Maar wij moeten ook onverminderd blijven inzetten op en investeren in innovatieve initiatieven. Dat blijft een belangrijk ankerpunt voor het economisch beleid en het bijbehorende instrumentarium wordt erop afgestemd. Onderzoek en innovatie moeten via het overheidsinstrumentarium gemakkelijker en met meer kans op succes hun weg vinden naar onze bedrijven in het algemeen en, meer nog dan voorheen, naar onze kmo's. Bij die innovatiefocus brengen wij een extra accent aan door investeringscapaciteit te voorzien voor 'grote projecten' die de sfeer van onderzoek en ontwikkeling overstijgen. Verschillende maatschappelijke uitdagingen (vergrijzing, duurzaamheid, energievoorziening, ...) vergen een geïntegreerde aanpak van maatschappelijke vernieuwing. 'Grote projecten' hebben een sterk mobiliserend vermogen en vergen een geïntegreerde aanpak vanuit verschillende beleidsdomeinen (wetenschap en innovatie, economie, welzijn, economisch overheidsinstrumentarium, ...). Belangrijke concrete aanzetten hiertoe zijn bijvoorbeeld Flanders' Care en i-Cleantech Vlaanderen. Hierbij zijn zowel PMV als LRM betrokken, respectievelijk via het Fonds Levenskwaliteit en via de cleantech incubator in Houthalen-Helchteren.

We zullen zelfs nog in verhoogde mate aandacht geven aan het versneld naar de markt brengen van resultaten uit onderzoek en ontwikkeling, zowel bij bedrijven als bij kenniscentra. De interactie tussen kenniscentra en bedrijven moet ook gestimuleerd worden. Door O&O meer resultaatgedreven te maken, zal er ook meer co-financiering kunnen worden gevonden in de markt. Vinnof, het TINA-fonds (Transformation, Innovation and Acceleration) en een nieuw Fonds voor de SOC's zijn daarbij het vertrekpunt.

De 4 Strategische OnderzoeksCentra of SOC's (VIB, IMEC, IBBT en VITO) investeren tot op heden uit hun werkingsmiddelen in het kapitaal van spin-offs die gecreëerd worden uit het onderzoek dat binnen hun instelling is uitgevoerd. Ik stel voor om een Fonds voor de SOC's op te richten met een startkapitaal van 10 miljoen euro dat investeert in de spin-offs van deze instellingen. Gelet op de gespecialiseerde kennis in hun respectieve onderzoeksdomeinen zouden de SOC's deze investeringen kunnen aansturen. Ze zouden ook betrokken worden in de werking van het fonds. Deze aanpak moet eveneens toelaten om specifieke kennis inzake structurering, financiering en beheer van spin-offs op gewestniveau te organiseren met evidente schaalvoordelen als gevolg.

3.3. Speerpuntclusters

Het beleid moet op kruissnelheid komen. Daarvoor moeten wij innovatieregiegroepen ontwikkelen in beloftevolle economische en technologische clusters waarin Vlaanderen sterk is. We voorzien dat de inspanningen van de overheid voor innovatie zullen focussen op speerpuntdomeinen en op doorbraken zoals ze zijn omschreven en bekrachtigd in het plan “Vlaanderen in Actie”.

Bij innovatieve investeringen besteed PMV uitgebreid aandacht aan de speerpunten life sciences, cleantech en de zorg economie. Bij LRM ligt de focus op ICT, life sciences en cleantech.

3.4. Duurzaamheid in onze economie

Wil de Vlaamse economie groener worden en toch competitief blijven, dan moet de Vlaamse regering onder meer sterk inzetten op duurzame energieproductie en efficiënt energiebeheer. Dat is zowel van belang om onze energie-intensieve ondernemingen te kunnen verankeren in het Vlaamse economische landschap als om de Europese 20/20/20-doelstellingen te bereiken.

Door de financiële crisis is de sector van hernieuwbare energie onder druk gekomen en is het moeilijker om financiering te vinden voor belangrijke projecten. PMV en LRM hebben projecten en bedrijven in wind- en zonne-energie, warmtekrachtkoppeling en biogascentrales ondersteund op een moment dat de markt faalde om die projecten doorgang te laten vinden. Er zal onderzocht worden welke participatie van PMV en LRM kunnen ingebracht worden onder het Vlaams Energiebedrijf. In de toekomst zal de Vlaamse regering dergelijke investeringen uitvoeren vanuit het op te richten Vlaams Energiebedrijf. Beloftevolle, innovatieve en duurzame energieprojecten die rijp zijn om vermarkt te worden zullen eveneens vanuit het Vlaams Energiebedrijf ondersteund worden (zie hoofdstuk 8).

Daarnaast is eco-innovatie, een verhoging van eco-efficiëntie en van energie-efficiëntie cruciaal om te komen tot een daling van de milieudruk. Tegelijk bereidt dit onze economie ook voor op de toekomst en creëert nieuwe en duurzame werkgelegenheid.

3.5. Structuurondersteunende investeringen

De financiering van relevante infrastructuur, met een resultaatgerichte aanpak en met financieel en maatschappelijk rendement, behoort eveneens tot de taken van onze investeringsmaatschappijen.

Moderne infrastructuur is de ruggengraat van duurzame economische ontwikkeling. De economische conjunctuur beperkt de mogelijkheden om met integrale publieke financiering aan die investeringsnood tegemoet te komen. Niet of trager investeren, zal echter tot een ernstige verzwakking leiden van onze concurrentiepositie.

Creatieve samenwerkingsverbanden tussen de publieke en de private sector vormen daarom één van de hoekstenen voor de invulling van deze investeringsbehoeften. PMV en LRM vervullen hierbij een sleutelrol en kunnen verder bouwen op de reeds ontwikkelde principes van goede praktijk. Initiatieven voor dergelijke investeringen hoeven niet alleen vanuit de overheid te komen, ook vanuit de private sector kunnen ze worden aangedragen.

Om de noodzakelijke structurele investeringen versneld te realiseren, moeten we de nodige financieringsruimte vinden. Voor de herkomst van die middelen moeten wij onderzoeken of wij kunnen samenwerken met institutionele beleggers.

3.6. Internationalisering

Bijzondere aandacht blijft ook uitgaan naar de financiële begeleiding van gazellen. Dat zijn bedrijven in speerpuntdomeinen die gericht zijn op internationale groei. Inmiddels heb ik ook de samenwerking tussen het economisch overheidsinstrumentarium, het innovatie-instrumentarium en FIT (Flanders Investment & Trade) gestimuleerd teneinde een actievere

rol te vervullen bij het aantrekken van buitenlandse investeerders. We moeten immers het aantal buitenlandse investeringen in onze regio verhogen.

4. FINANCIERING EN KAPITAALSTRUCTUUR

De investeringsmiddelen waarover we moeten beschikken, worden afgestemd op de vragen die aan PMV en LRM worden gesteld en de opdrachten die eruit voortvloeien.

Tegenover het aangaan van engagementen moet de nodige financiering en kapitaalbreng staan. De aard van de financiering is afhankelijk van de projecten waarin wordt geïnvesteerd en de daarbij horende risico's en resultaatverwachtingen.

Op basis van een financiële meerjarenplanning zijn zowel de allocatie van middelen als de aanwending ervan vastgelegd in een tijdsfasering. Een investeringsprogramma verloopt immers in fasen en dat betekent dat de investeringsmiddelen gespreid in de tijd worden aangewend. De raad van bestuur van de investeringsmaatschappij ziet daarop toe.

Bij PMV wordt de financiële meerjarenplanning gebruikt als richtsnoer voor de kapitaalverhogingen die nog moeten worden voorzien en voor de kapitaalverhoging die reeds is goedgekeurd en die in stappen wordt uitgevoerd. Die kapitaalverhoging van in totaal 182 miljoen euro zal in de loop van volgend jaar volledig zijn volgestort. Afhankelijk van de opdrachten die nog worden verstrekt, zal tot een bijkomende kapitaalverhoging worden besloten. Er moet immers over gewaakt worden dat alle contractuele engagementen te allen tijde kunnen worden nagekomen.

Aanvullend kunnen de middelen voor Vinnof worden opgetrokken. Ook is bij PMV een kapitaalverhoging voorzien van 20 miljoen euro ten behoeve van zaaikapitaal en early stage-investeringen voor de zorgeconomie in het kader van Flanders' Care. En er is 200 miljoen euro in te brengen in schijven naarmate concrete projecten worden gerealiseerd in het kader van het TINA-fonds.

Voor de verschillende structurele en ad-hoc opdrachten die PMV dient te vervullen, zullen de door de Vlaamse Regering voorziene middelen ter beschikking gesteld worden. Dit neemt echter niet weg dat we moeten overwegen om meer investeringsruimte te creëren via het aantrekken van investeringsmiddelen van derden. Er zal dan ook verder onderzocht worden hoe dit kan gebeuren zonder dat de controle op de actoren van het instrumentarium wordt opgeheven.

5. PMV

Als investeringsmaatschappij van de Vlaamse Overheid biedt PMV vandaag een brede waaier van producten aan, die een gepaste financieringsoplossing bieden voor elke fase in de levenscyclus van een onderneming, van bij de prille opstart tot aan de groei en internationalisering.

Die financieringsproducten werken faciliterend en maken het – dankzij samenwerkingsverbanden met tal van belanghebbenden - gemakkelijker voor veelbelovende ondernemingen om financiering te vinden bij private risicokapitaal- en kredietverschaffers.

Gelet op de schaarste aan middelen moet PMV prioriteiten stellen. Dat impliceert niet alleen het maken van keuzes, maar ook het ondernemen van acties. Zo heeft PMV zich het voorbije jaar gericht op:

- de versoepeling en verruiming van het toepassingsgebied van de Waarborgregeling;
- de uitbreiding van de Winwinlening;
- het opstarten van ARKimedès-Fonds II;
- de creatie van het Fonds Levenskwaliteit
- de creatie van het TINA-fonds.

PMV zal de sleutelpositie die ze heeft verworven in de Vlaamse markt voor bedrijfsfinanciering het komende jaar verder uitbouwen. Dat zal gebeuren door het bestaande instrumentarium verder resultaatgericht aan te wenden en in een aantal domeinen nieuwe accenten te leggen, in lijn met de strategische keuzes die zijn vermeld in het regeerakkoord.

5.1. Risicokapitaal

5.1.1. Zaaikapitaal & early stage

Het **Vlaams Innovatiefonds (Vinnof)** verstrekt sinds 2006 zaaikapitaal aan innovatieve starters in een brede waaier van sectoren. Tot nu toe werden 430 aanvragen in behandeling genomen en werd in een veertigtal bedrijven geïnvesteerd. Vinnof zal in het komende jaar zijn rol van katalysator blijven vervullen en drempelverlagend blijven werken voor private risicokapitaalverstrekkers. In het licht van de optimalisatie van het economisch overheidsinstrumentarium wil ik nagaan hoe Vinnof performanter en meer 'enterpeneurial' kan gemaakt worden. Daarbij kan onder meer gedacht worden aan coaching, management-ondersteuning, meer lokale aanwezigheid en meer sectorspecialisatie. Wat betreft coaching, management-ondersteuning en meer lokale aanwezigheid wordt verder samenwerking gezocht met het Agentschap Ondernemen en zijn provinciale antennes, alsook met de regionale innovatiecentra.

ARKimedès verdubbelt het aanbod aan risicokapitaal voor jonge groei-bedrijven. Het ARKimedès-Fonds biedt namelijk één euro extra voor elke euro die erkende professionele risicokapitaalfondsen (ARKIV's) investeren in een Vlaamse kmo. Het eerste ARKimedès-Fonds dat gelanceerd werd in 2005 heeft tot dusver 105 miljoen euro toegezegd aan twaalf ARKIV's. Samen met de inbreng van private partijen in de ARKIV's, is daarmee 218 miljoen euro beschikbaar geworden voor het verstrekken van risicokapitaal ten gunste Vlaamse kmo's. ARKimedès heeft in de markt voor risicokapitaal een totaal nieuwe dynamiek op gang gebracht, die absoluut in stand moet worden gehouden.

Gezien het belang van ARKimedès tot dusver voor de lokale economie en gezien het feit dat de initiële investeringsperiode van de ARKIV's begin 2011 zal aflopen, heeft de Vlaamse regering samen met PMV de nodige stappen ondernomen om begin 2011 een tweede

ARKimedes-Fonds operationeel te maken. Op basis van de resultaten van een grondige evaluatie van Arkimedes-Fonds I werden de voorbereidingen voor de operationalisering van ARKimedes-Fonds II opgestart.

Op 4 juni 2010 werd ARKimedes-Fonds II nv daadwerkelijk opgericht. In tegenstelling tot het eerste fonds zal ARKimedes-Fonds II geen middelen ophalen bij het publiek. Deze keer trekt de Vlaamse regering zelf 100 miljoen euro uit voor het fonds. Daarmee kunnen erkende kapitaalverschaffers (ARKIV's) de komende jaren ruim 200 miljoen euro aan risicokapitaal ter beschikking stellen van toekomstgerichte bedrijven.

De voorbereidende gesprekken met venture capital- en private equity-fondsen met het oog op de allocatie van middelen van ARKimedes-Fonds II zijn opgestart. Vanaf 1 oktober 2010 kunnen kandidaat ARKIV's een aanvraag tot erkenning indienen.

Het is de bedoeling dat begin 2011 de eerste ARKIV's een erkenning verkrijgen, zodat ze kort nadien hun investeringsactiviteiten kunnen aanvangen met middelen van ARKimedes-Fonds II.

Via **CultuurInvest, KidsInvest en het Sociaal Investeringsfonds** wil de Vlaamse regering aanzienlijke inspanningen blijven leveren in de creatieve industrie, de zelfstandige kinderopvang en de sociale economie, sectoren waar risicokapitaalfinancieringen minder evident zijn. Toch is bij CultuurInvest reeds geïnvesteerd in meer dan 40 projecten en zijn bij KidsInvest reeds een dertigtal initiatieven van financiering voorzien.

Ik zal er in het komende jaar samen met de bevoegde vakministers op toezien dat de nodige investeringsmiddelen voor deze drie maatschappelijk waardevolle initiatieven blijvend ter beschikking worden gesteld en dat de overeenkomst met betrekking tot het beheer wordt gehonoreerd, maar dat tezelfdertijd voldoende focus blijft liggen op het bereikte resultaat.

Verder is het mijn intentie om PMV de ruimte te geven om haar inspanningen in de focusdomeinen die zij geselecteerd heeft, met name **life sciences, cleantech** en sinds kort ook de **zorgeconomie** verder op te drijven.

Zo heeft PMV een actieplan ontwikkeld om tegen 2015 een volgroeiende en volwaardige investeerder te zijn in life sciences. Dat zal gebeuren door een blijvende en actieve rol op te nemen als sleutelinvesteerder in **life sciences-fondsen** (bv. Vesalius Biocapital en Aescap Venture) die actief zijn in Vlaanderen. PMV zal geleidelijk aan ook een portefeuille van rechtstreekse participaties in deze sector opbouwen.

De zorgeconomie is een nieuw focusdomein van PMV. Dit kadert binnen het Flanders' Care project van de Vlaamse Regering dat als doel heeft innovatieve doorbraken te realiseren in alle vormen van zorg. Dit om aan de steeds veranderende behoeften van de ouder wordende bevolking te kunnen voldoen. Binnen dit kader werd aan PMV gevraagd een voorstel te maken omtrent de manier waarop er geïnvesteerd kan worden in innoverende bedrijven die onderzoek en ontwikkeling naar de markt willen brengen, teneinde de levenskwaliteit van zorgbehoevenden te verbeteren. In overleg met mijn collega's binnen de Vlaamse regering wordt daarom binnen de schoot van PMV het **Fonds Levenskwaliteit** opgericht met een startkapitaal van 20 miljoen euro. Het fonds krijgt daarbij de opdracht om die middelen te reserveren voor zaai kapitaal en early stage-investeringen in de zorgeconomie. Die investeringen hebben als doel de productiviteit en de performantie van de zorgsector te verhogen, om zo de uitdagingen van de vergrijzing te kunnen aangaan en de toenemende kosten van de gezondheidszorg beter te kunnen opvangen.

5.1.2. Groei

Zoals ik eerder al heb aangegeven, zou het onverstandig zijn om onze inspanningen uitsluitend te concentreren op het tot stand brengen van nieuwe ondernemingsinitiatieven zonder daar een verder vervolgbeleid aan te koppelen. Zo is bij het aanreiken van **groei financiering voor** de snelst groeiende bedrijven in Vlaanderen, de zogenaamde **gazellen**, een faciliterende rol voor een actieve overheidssector weggelegd. Gazellen zijn immers een motor voor innovatie en jobcreatie. Vanuit PMV is aandacht voor de gazellen dan ook een

must. In dat opzicht zal PMV samen met EWI, AO, FIT en IWT actief participeren in het groeiplatform dat in het kader van het Gazellebeleid zal functioneren rond een betere aansluiting tussen het bestaande overheidsinstrumentarium en de behoeften van snelle groeiondernemingen.

De vorig jaar door PMV gelanceerde **mezzaninefinanciering** voor groeibedrijven kan daarbij een sleutelrol vervullen. Niet alleen zorgt die financieringsvorm voor de noodzakelijke zuurstof om een hoog groeiritme in stand te houden of verder op te drijven, mezzanine versterkt tevens de financiële structuur van ondernemingen. Dat biedt een dubbel voordeel: er wordt een buffer gevormd om moeilijkere tijden (zoals de recente economische crisis) te overbruggen en er wordt bovendien een hefboom gecreëerd voor het aantrekken van zowel vreemd vermogen als extra aandelenkapitaal.

Daarnaast zal het **Fonds Vlaanderen-Internationaal** van PMV blijvend ingezet worden om de schadelijke economische gevolgen te verminderen van het erg moeilijk financieringsklimaat voor ondernemingen met internationale investeringsplannen.

5.1.3. Vernieuwing van het economisch weefsel

De transitie van het DNA van de Vlaamse economie is een van de klemtonen van het regeerakkoord. Dit zal grotendeels dienen te verlopen door het versterken van het innovatief karakter van ons economisch weefsel. De financiering van innovatie verloopt echter niet steeds even gemakkelijk. De overheid heeft hiertoe verschillende instrumenten ontworpen om het financieringsproces te ondersteunen en te faciliteren. Het economisch overheidsinstrumentarium kreeg hierdoor een ondersteunende functie voor innovatie. Nu gaan we nog een stap verder met de inrichting van een bijzonder, gericht investeringsinstrument, dat tot doel heeft de transformerende werking van het innovatie- en valorisatieproces te versnellen. Het Transformatie en Innovatie Acceleratie fonds, afgekort **TINA-fonds**, vat daarmee concreet de verandering van het economisch weefsel aan.

Het TINA-fonds beoogt investeringen in vroege valorisatietrajecten – op cluster / consortiumniveau – die een potentieel hebben om economische vernieuwing te bewerkstelligen. Zijn activiteit zal bestaan uit het financieren met risicokapitaal van structurele innovatie-valorisatie-trajecten. Het beleidsdoel is het versterken en versneld naar de markt brengen van innovatie met strategisch potentieel en daardoor het veranderingsproces van het economisch weefsel versnellen.

Het Fonds wordt ondergebracht bij het PMV en wordt initieel gefinancierd met 200 miljoen euro. In een later stadium zal gestreefd worden naar aanvullende financiering via bv. EIB en EIF. Het proces van structurele aanpassing is geen eenmalige transformatie, maar moet – wil Vlaanderen blijvend een topregio zijn in een geglobaliseerde economie – een aangehouden inspanning worden. Daarom moet het Fonds over voldoende middelen beschikken om over de langere looptijd van de structurele innovatie-valorisatietrajecten, toch voldoende armslag te hebben om als rolling fund te kunnen functioneren. Het investeringsfonds heeft een adequaat rendementsbeleid dat rekening houdt met de deficiënties van de kapitaalmarkten in deze fase van complexe innovatietrajecten.

5.2. Waarborgen

Terwijl het gebruik van de **Waarborgregeling** van PMV al sinds haar introductie in 2005 jaarlijks gestaag is toegenomen, is de faciliterende kracht van het instrument naar aanleiding van de financiële crisis volop tot uiting gekomen. De toegenomen risicoaversie van banken heeft ertoe geleid dat tal van ondernemers niet meer gefinancierd dreigden te raken omdat ze zelf onvoldoende zekerheden konden voorleggen. Borgstelling op bankfinanciering door de Vlaamse Overheid heeft ervoor gezorgd dat heel wat investeringsprojecten en -activiteiten financiering gevonden hebben, terwijl dat anders niet het geval zou zijn geweest.

De doorgevoerde versoepelingen en verruiming van het toepassingsgebied van de generieke Waarborgregeling in het licht van de crisis blijven nog steeds hun nut bewijzen. De Vlaamse regering zal in het najaar van 2010 de opportuniteit onderzoeken om de crisismaatregelen met betrekking tot de Waarborgregeling nog tot eind 2011 in stand te houden, dan wel vroeger stop te zetten.

Verder zal het wettelijke kader dat toelaat om vanuit **Gigarant** grote dossiers te waarborgen gehandhaafd worden. Bij de toepassing ervan zullen we de economische impact voor Vlaanderen als criterium hanteren.

Tot slot zal de aanpassing van het regelgevende kader van de **Winwinlening** om het toepassingsgebied van dat instrument uit te breiden geïmplementeerd worden. De voorziene aanpassingen zorgen ervoor dat voortaan alle kmo's een Winwinlening zullen kunnen aangaan en niet langer alleen starters. Verder zullen ondernemers via Winwinleningen tot 100.000 euro kunnen ontfemen, terwijl dat vroeger beperkt was tot 50.000 euro. Tot slot zullen ondernemers ook de mogelijkheid krijgen om de lening vervroegd terug te betalen, terwijl het bestaande mechanisme terugbetaling pas na acht jaar toelaat.

Op 23 juli 2010 heeft de Vlaamse regering al definitief ingestemd met de ontwerp tekst van het decreet dat voorziet in de aanpassing van het Winwinleningdecreet. De parlementaire behandeling is voorzien in het najaar van 2010, net als de goedkeuring van een wijzigingsbesluit door de Vlaamse regering. Het is de bedoeling dat de aanpassingen begin 2011 van kracht worden.

5.3. Ontwikkeling en beheer van infrastructuur en vastgoed

5.3.1. Publiek-private samenwerking

PMV speelt tot op vandaag een sleutelrol in het totstandkomen van heel wat grote Vlaamse investeringsprojecten via publiek-private samenwerking (PPS). Het is één van de prioriteiten van PMV om deze initiatieven die in de vorige legislatuur werden opgestart succesvol tot uitvoering te brengen.

De uitgebreide praktijkervaring en expertise van PMV op het vlak van PPS wordt door de markt erkend. PMV is beschikbaar om in het kader van nieuwe initiatieven en in alle beleidsdomeinen mee te werken aan het tot stand brengen van samenwerkingsverbanden waarbij de private sector een actieve rol krijgt toebedeeld.

Ik nodig dan ook mijn collegae ministers uit om van deze expertise gebruik te maken wanneer ze nieuwe PPS-initiatieven overwegen.

5.3.2. Via-Invest : *missing links* in het wegennet

Het vooropgestelde programma van zes *missing link*-projecten zal onder aansturing van de minister van mobiliteit en openbare werken integraal gerealiseerd worden via een door Via-Invest uitgewerkte DBFM-aanpak. Het gaat om de noordelijke wegontsluiting van Zaventem, de Kempense noord-zuidverbinding, de R4-zuid, de A11, de noord-zuidverbinding in Limburg en de N60 rondweg in Ronse. Het is de bedoeling dat aan het einde van deze legislatuur het wegwerken van nagenoeg al deze ontbrekende schakels in uitvoering is.

Via-Invest en PMV spelen een cruciale rol bij het aantrekken van de financiering die in de huidige markt vooral voor grote projecten niet voor de hand ligt. PMV heeft reeds contacten gelegd met de Europese Investeringsbank (EIB) als mogelijke co-financier voor de grote projecten in Brugge en Limburg.

5.3.3. Scholenbouw

Het project voor de inhaalbeweging scholenbouw waar PMV mee de onderhandelingen heeft gevoerd, is inmiddels operationeel. Binnen vier tot zes jaar moet een inhaalbeweging gerealiseerd zijn van ruim tweehonderd nieuwe schoolgebouwen.

PMV is nauw betrokken bij de opstart, de opvolging en de evaluatie van dit ambitieuze project en zal evenals bij de voorbereiding van een tweede inhaalbeweging nauw betrokken worden.

5.3.4. Sportinfrastructuur

Het Vlaams Sportinfrastructuurplan heeft de ambitie om tegen 2011 de bestaande achterstand op vlak van sportinfrastructuur met ruim 30 % terug te dringen.

Het is nu de opdracht van PMV om in samenwerking met het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media dit programma tot een goed einde te brengen. Een eerste cluster van 29 kunstgrasvelden is inmiddels gegund en in uitvoering. Een onderhandelingsprocedure voor een cluster van 9 sporthallen is opgestart en voor 6 multifunctionele sportcentra zijn de onderhandelingen reeds lopende.

Ook het door PMV uitgewerkte instrument om hefboomfinanciering te verschaffen bij de realisatie van voetbalstadionprojecten is inmiddels operationeel.

5.3.5. Publiek vastgoed

Het plan om in elke provinciale hoofdstad een Vlaams Administratief Centrum te realiseren is volop in uitvoering. De inhuring van de twee nieuwe VAC in Gent en in Brugge, volgens dezelfde principes als het VAC dat in opbouw is in Leuven, is zo goed als rond. Hetzelfde geldt voor het nieuw gebouw voor de Vlaamse MilieuMaatschappij in Gent.

Het doel is om met deze projecten te komen tot een actief vastgoedbeheer en een uitgebalanceerd portefeuillebeheer voor de Vlaamse Overheid, in samenwerking met AFM en met het departement Financiën en Begroting.

5.3.6. Gebiedsontwikkeling

PMV blijft ook verhoogde aandacht besteden aan gebiedsontwikkeling, met een specifieke focus op brownfieldprojecten zoals GO IPZ en Novovil en de herontwikkeling van onderbenutte sites van de Vlaamse Overheid.

5.3.7. Strategische infrastructuurinvesteringen

De projectfinanciering zal gedurende de huidige regeerperiode nog sterker moeten worden benadrukt. Naast de reeds in gang gezette investeringsprogramma's van Via-Invest, Scholenbouw en Sportinfrastructuur zullen nieuwe structurele investeringen aan de orde komen die de vernieuwing van onze economie moeten ondersteunen.

Ik denk daarbij aan drie invalshoeken die reeds eerder werden aangehaald:

- infrastructuurinvesteringen met een strategisch belang voor de regio en voor onze bedrijven;
- infrastructuurinvesteringen ter ondersteuning van de groene economie;
- projecten voor maatschappelijke vernieuwing.

De raad van bestuur van PMV heeft zich gebogen over de wijze van financiering van de initiatieven die voortvloeien uit deze strategische opties. Een infrastructuur –en vastgoedfonds dat op lange termijn investeert in grote, kapitaalintensieve projecten biedt een oplossing. Dergelijke fondsen moeten over voldoende eigen vermogen kunnen beschikken dat in

belangrijke mate ook kan worden aangetrokken via extern kapitaal. Er kunnen bestaande projecten van PMV in worden ondergebracht, maar er zal vooral ook een nieuwe hefboom mee gecreëerd worden voor nieuwe projecten.

De wijze van financieren moet garanderen dat de operationele controle over deze projecten binnen Vlaanderen blijft. De doelstellingen zullen duidelijk worden omschreven zodat ook de resultaten in de loop van de jaren meetbaar zullen worden.

Ik wil op die wijze nagaan of ons economisch overheidsinstrumentarium een nog significantere bijdrage kan leveren aan de vernieuwing van onze economie.

5.4. Ondersteuning van een duurzame ontwikkeling voor Vlaanderen

5.4.1. Participaties en financieringsmechanismen

PMV heeft al een aantal stappen gezet in de gekozen richting. Zij deed dat ook door welgerichte strategische participaties te nemen in de verschillende bronnen van duurzame energie en in de daarbij horende ondernemingen, die een sleutelrol kunnen spelen. Het is mijn bedoeling om op die weg verder te gaan via het nieuw op te richten Vlaams Energiebedrijf. De bestaande participaties van PMV op vlak van duurzame energie zullen zo mogelijk worden ingebracht in het Vlaams Energiebedrijf.

Toch is er nog een rol weggelegd voor PMV op het vlak van cleantech. Reeds eerder zijn door PMV initiatieven genomen op het gebied van financieringsmechanismen voor investeringen in energiebesparing. Bedoeling is die initiatieven te concretiseren door de lancering van de Groene Waarborg en het Groen Investeringsfonds. Deze instrumenten hebben als doel om het energie- en materiaalverbruik van Vlaamse ondernemingen te verbeteren. Het betreft investeringen in efficiëntie of besparingen met een snelle terugverdientijd maar die niet tot de kerninvesteringen van de bedrijven behoren. Daarom is externe financiering, die niet weegt op de kredietlijnen van de bedrijven, noodzakelijk. PMV beoogt dit doel te halen door twee nieuwe instrumenten aan te bieden. Een eerste product is de Energielening, gekoppeld aan een Groene Waarborg, waarbij een banklening gewaarborgd wordt via Waarborgbeheer nv, naar analogie met de generieke Waarborgregeling. Het product dat wordt uitgewerkt samen met de collega bevoegd voor waarborgbeheer zal werken met een nominatieve lijst van in aanmerking komende investeringen. De Energielening Plus is een uitbreiding van de gewone Energielening, teneinde ook projecten die de regeling via Waarborgbeheer nv overstijgen toch aan te kunnen met ondersteuning van PMV. De middelen voor de Energielening Plus zullen gehaald worden uit het Groen Investeringsfonds.

Indien zal worden overgegaan tot de oprichting van een nieuw strategisch infrastructuur/vastgoedfonds binnen PMV (zie 5.3.7.) zal daarin ruimte gemaakt worden voor infrastructuurinvesteringen ten voordele van de groene economie. Hierbij kan o.a. gedacht worden aan financieringsmechanismen voor de uitrol van de smart grids of de uitbouw van havenlogistiek om windparken op zee te financieren.

5.4.2. Klimaatfondsen

PMV zal verder gaan in het beheer van onze participaties in de klimaatfondsen die we nodig hebben om de rechten te verzamelen die het ons mogelijk maken om onze doelstellingen onder de Kyoto-akkoorden te honoreren. Ik pleit daarbij ook voor een centralisatie van het aankoopbeleid en van het beheer van de emissierechtenportefeuille, gekoppeld aan een permanente afstemming tussen de betrokken beleidsdomeinen, opdat die risico's beheersbaar blijven en zo goed mogelijk opgevangen kunnen worden.

In het licht van de internationale afspraken over de bestrijding van broeikasgassen moet onze regio zich ook voldoende wapenen om tijdig te kunnen handelen in functie van de Europese 20-20-20 doelstellingen die zijn opgelegd en die nog zullen worden opgelegd. Op basis van de opgebouwde knowhow en netwerken moet PMV een vooraanstaande rol kunnen spelen. In die context vraag ik ook aan PMV hoe Vlaanderen zich in internationaal verband kan profileren en hoe dat ten goede kan komen aan Vlaamse bedrijven.

6. LRM

LRM moet een katalysator blijven voor de Limburgse economie en bijdragen tot de ontwikkeling van een duurzame topregio door het ondersteunen van innovatie, creativiteit en duurzame projecten. Daarnaast blijft de verdere transitie van de Limburgse ‘maakeconomie’ in de richting van een innovatieve en technologische economie een belangrijk aandachtspunt.

Eenzijds treedt LRM op als financiële partner voor investeringen en financieringen. De meeste partnerships sluit LRM door middel van een risicodragende financiering (via kapitaalbreng en/of achtergestelde leningen). Anderzijds ontwikkelt LRM bedrijventerreinen die extra ruimte scheppen om te ondernemen. Hiervoor werkt LRM nauw samen met lokale en andere overheidsdiensten zoals de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij Limburg (POM) en de NV De Scheepvaart. LRM blijft ook vastgoedprojecten ontwikkelen waarvoor er in de markt specifieke behoeften bestaan.

LRM ondersteunt ondernemerschap en biedt ondernemers zuurstof voor groei. De ondernemer is immers de partner en LRM tracht de ‘trusted advisor’ te worden van de ondernemer om zo proactief de noden en opportuniteiten te ontdekken.

6.1. Speerpuntsectoren : Limburg als innovatieve provincie

LRM blijft haar investeringsfocus op innovatieve sectoren zoals ICT, Life Sciences en Cleantech behouden. Het stimuleren van de integratie van innovatieve activiteiten in de klassieke industrie blijft eveneens een prioritair investeringsdoel. Vooral de financiering van ontwikkelings- en prototypingactiviteiten in samenwerking met kenniscentra in Limburg wint aan belang. LRM ondersteunt ook actief kennisinstellingen in de creatie van spin-offs en ligt aan de basis van nieuwe kennisinfrastructuur in Limburg. De actieradius voor spin-offs is de ELAT-regio (Eindhoven-Leuven-Aachen).

LRM werkt in dit kader nauw samen met het “Innovatiecentrum Limburg” om innovatieve bedrijven middelen te verschaffen om veelbelovende innovaties ook daadwerkelijk te kunnen realiseren en bedrijfseconomisch te valoriseren.

LRM heeft in de loop van de jaren specifieke competenties opgebouwd in ICT, Life Sciences en Cleantech. Aan bedrijven uit deze speerpuntsectoren verstrekt LRM niet alleen risicokapitaal maar ook aangepaste bedrijfsinfrastructuur.

6.1.1. Life Sciences of biotechnologie

Het aantrekken van buitenlandse spelers naar Limburg en de verdere uitbouw van de lokale ‘Life Sciences’-activiteiten in de regio staan centraal in de investeringsstrategie binnen Life Sciences. De investeringsfocus op jonge ‘seed’- en ‘early stage’-bedrijven geeft LRM vandaag de reputatie van gespecialiseerde ‘Life Sciences’-investeerder. De exponentieel toegenomen dealflow met meer dan 100 businessplannen per jaar vormt hiervan het bewijs.

De investeringsfocus van LRM richt zich op bedrijven met een zekere complementariteit met de LRM-portefeuille. Daarbij wordt vooral gekeken naar interessante ‘drug discovery’-platformen of bedrijven die actief zijn in geavanceerde therapieën zoals regeneratieve geneeskunde. Dergelijke focus is zeer kapitaalsintensief is. Daarom investeert LRM altijd in een syndicaat van gespecialiseerde en internationale ‘Life Sciences’-investeerders.

In 2009 optimaliseerde LRM de vastgoedinvestering in de eigen bio-incubator: BioVille. Dit in een optiek om de ‘Life Sciences’-focus en -strategie kracht bij te zetten en om de acquisitiestrategie te ondersteunen.

6.1.2. Cleantech of schone technologie

De investeringsmogelijkheden in Cleantech nemen toe. LRM wil hierin een belangrijke rol spelen. Met de historische grondposities in het Kempisch bekken, zowel bovengronds als ondergronds, beschikt LRM daarenboven over bijkomende troeven om haar ambities in dit investeringsdomein waar te maken. Vanaf 2009 realiseerde LRM reeds een belangrijke stijging van haar investeringen in Cleantech. Er wordt verwacht dat deze trend zich ook gedurende de volgende jaren zal verder zetten.

LRM streeft ernaar om de primaire energiebehoefte van vastgoedprojecten op bedrijventerreinen en andere sites in ontwikkeling, zo laag mogelijk te houden. In eerste instantie moeten de gebouwen voldoen aan optimale, hedendaagse isolatienormen en energie-efficiënte normen. Daarnaast moet de opwekking en distributie van energie efficiënt verlopen.

LRM profileert zich als een voortrekker op vlak van Cleantech. Naast de investeringsprojecten in zonne-energie, wind en biomassa onderzoekt LRM de realisatie van een aantal demo- en pilootprojecten. Van deze nieuwe technieken moet de economische haalbaarheid nog aangetoond worden. Volgende projecten worden vandaag concreet onderzocht:

- Smart Grids: LRM participeert in het Europees onderzoeksproject Meta PV, het is het eerste Europese smart grid demonstratieproject op grote schaal.
- Onderzoek methaangasopslag Noorderkempen: In samenwerking met VITO en Fluxys wordt de diepere ondergrond van Noord-Limburg in kaart gebracht om een geschikte ondergrondse gasopslagformatie te vinden.
- Methaangasextractie uit steenkool: LRM onderzoekt de mogelijke ontginning van methaangas uit de steenkoollagen (“Coalbed Methane” of CBM). Een studie van het VITO heeft ondertussen aangetoond dat er een belangrijk potentieel aan gas aanwezig is.

LRM beoogt met een aantal gerichte participaties een zicht te krijgen op internationale evoluties en toegang tot gespecialiseerd advies in de investeringsprojecten.

Daarenboven zal in het voorjaar 2011 I-Cleantech Vlaanderen worden opgericht. Deze vzw zal zich richten op het aantrekken en stimuleren van schone technologie in Vlaanderen. LRM verleent haar medewerking aan dit project door onder meer op de oude mijnsite van Houthalen mee in te staan voor de ontwikkeling van een cleantechcampus waarop Vlaanderens eerste cleantech-incubator gevestigd wordt.

6.1.3. Hernieuwbare energie

In 2008 realiseerde LRM reeds een zonnecentrale van 4.75 MWp (NV Zonnecentrale Limburg) in samenwerking met een private partner. In 2009 werden aan dit eerste project vervolginvesteringen gekoppeld. Zo werden op 5 andere plaatsen in Limburg (Lommel, Maasmechelen, Genk, Hasselt en Beringen) zonnepanelenparken opgericht. De totale portefeuille van Zonnecentrale Limburg bedraagt op dit moment meer dan 19 MWp.

Ook op het vlak van windenergie werd volop de kaart van Limburg getrokken. In 2009 werd de vennootschap “Limburg Win(d)t” opgericht, in samenwerking met partner Aspiravi, waarvan de Limburgse steden en gemeenten hoofdaandeelhouder zijn. 21 windmolens zijn momenteel in ver gevorderd vergunningstraject.

Tenslotte is LRM, via een achtergestelde lening in de projectvennootschap 4HamCogen, betrokken bij de realisatie van een biomassa-centrale van 9.5MWe in Ham.

Er wordt onderzocht of deze bestaande participaties van LRM op vlak van duurzame energie kunnen worden ingebracht in het Vlaams Energiebedrijf.

Samen met de initiatiefnemers KULEuven, VITO en andere partners, is LRM betrokken bij de ontwikkeling van Energyville te Genk. Binnen Energyville zullen 200 onderzoekers van

KULeuven en VITO de krachten bundelen op vlak van energieonderzoek. Energyville moet uitgroeien tot de Europese innovatiehotspot voor duurzaam energiegebruik.

6.2. Bedrijventerreinen : ruimte creëren om te ondernemen in Limburg

De Vlaamse en Limburgse economie heeft nood aan extra bedrijventerreinen. Daarom ontwikkelt LRM KMO-zones, industrieterreinen en business- en wetenschapsparken die extra ruimte scheppen om te ondernemen. In het verleden werden al heel wat terreinen ontwikkeld: Brustem Industriepark in Sint-Truiden, Mobility Center Genk-Zuid, Hermes, het logistieke bedrijventerrein van Genk-Noord, KMO-zone As en KMO-zone Zonhoven.

De belangrijke projecten die op dit ogenblik in samenwerking met LRM gerealiseerd worden, zijn:

- Kristalpark III (Balim) – Lommel : LRM beschikt over een voorraad van 240 hectare bedrijventerreinen in Lommel. Deze terreinen maken deel uit van een aaneengesloten industriezone van maar liefst 900 hectare. Eens de gronden ontwikkeld en ontsloten zullen zijn, verbinden ze de Haven van Antwerpen immers met het buitenland langs zowel de IJzeren Rijn-spoorlijn als het Kanaal van Beverlo. Dit maakt het terrein uniek voor Europa.
- Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA): LRM sloot samenwerkingsakkoorden voor drie belangrijke bedrijventerreinen in het ENA : Ravenshout Noord in Beringen, Genebos/Ravenshout in Ham/Tessenderlo, Zwartenhoek in Ham
- Aankoop van onbenutte bedrijventerreinen : Via de aankoop en ontwikkeling van onbenutte bedrijventerreinen worden vaak goed ontsloten terreinen terug beschikbaar. LRM reactiveert deze gronden en stelt ze ter beschikking aan Limburgse KMO's. In 2010 realiseerde LRM aldus de aankoop van 10 hectaren onbenutte bedrijventerreinen op de site van Punch te Sint-Truiden.

LRM zal ook doorgaan met het aantrekken van nieuwe ondernemingen naar de Limburgse regio via haar uniek aanbod van risicokapitaal en vastgoed. Om dit te bereiken is een internationale focus nodig binnen de speerpuntsectoren die erop gericht is om kennisbedrijven naar Limburg te halen. Vaak gaat dit gepaard met onderzoeksopdrachten die voor inkomsten zorgen voor de Limburgse kennisinstellingen. LRM werkt hiervoor nauw samen met FIT en de innovatie-actoren.

6.3. Strategisch maatschappelijke projecten

6.3.1. Levenskwaliteit verbeteren

Historisch gezien draagt LRM een engagement ten aanzien van het beheer en de valorisatie van het mijnerfgoed. In een context van solidariteit wordt hier niet zo zeer het materieel erfgoed mee bedoeld, maar wel de daaraan verbonden maatschappelijke erfenis. LRM blijft zich bewust van de sociale gevolgen die de migratiestromen voor de mijnbouw teweeg gebracht hebben.

6.3.2. Creatie van duurzame tewerkstelling

Door haar bijzondere taak als stimulator van het economisch initiatief, draagt LRM bij tot de verdere economische ontwikkeling van de provincie Limburg en levert zij aldus een wezenlijke bijdrage tot het bevorderen van de tewerkstellingsgraad in Limburg. Bij de jaarafsluiting 2009 verschaft de voltallige investeringsportfolio van LRM samen werk aan 9.390 mensen.

Door een doorgedreven focus op innovatieve speerpuntsectoren en op kennisgerelateerde activiteiten, creëert LRM mee nieuwe kennisjobs en levert ze een bijdrage tot een verhoogde kwalitatieve tewerkstelling. Op die manier kan eveneens soelaas geboden worden voor de klassieke “brain drain” waaraan de provincie Limburg sinds jaar en dag lijdt.

6.4. Evaluatie LRM

De samenwerkingsovereenkomst van 9 juni 2008 tussen de Vlaamse overheid en LRM voorziet in een evaluatie medio 2010. Deze evaluatie heeft tot doel na te gaan in hoeverre LRM zijn (operationele) doelstellingen en/of opdrachten heeft behaald en/of uitgevoerd en hoe een eventuele nieuwe samenwerkingsovereenkomst best vorm krijgt zodat LRM in de toekomst zijn doelstellingen maximaal kan realiseren en optimaal functioneert binnen het beleid.

De evaluatie die voorzien is in de samenwerkingsovereenkomst wordt uitgevoerd met als doelstelling om tot een eindrapport te komen tegen het eind van 2010.

7. VPM

De Vlaamse Participatie Maatschappij VPM heeft vandaag slechts één opdracht, namelijk het aanhouden en beheren van een participatie van 27% van het Vlaamse Gewest in de beursgenoteerde vennootschap Gimv. Daar buiten beheert ze in overleg met en op instructie van de Vlaamse Minister voor Begroting, een belangrijk bedrag aan cashmiddelen dat nog overblijft van het verkopen van aandelen Gimv en van ontvangen dividenden van Gimv. Per einde augustus 2010 bedroegen de cashmiddelen 90,5 miljoen euro.

VPM is weliswaar een belangrijke aandeelhouder van Gimv maar geen meerderheidsaandeelhouder. 73% van de aandelen zijn in handen van kleine beleggers en beleggingsfondsen. Dit publiek aandeelhouderschap bevindt zich nog steeds voor een belangrijk deel in Vlaanderen maar het belang van buitenlandse aandeelhouders neemt steeds toe.

VPM werd gecreëerd als buffer tussen de overheid en de beursgenoteerde vennootschap Gimv. Ten aanzien van de markt en het publieke aandeelhouderschap van Gimv is VPM een structurele garantie op een gelijkwaardige behandeling van alle aandeelhouders. Tegelijkertijd biedt VPM de mogelijkheid van een vlotte communicatie tussen de beursgenoteerde vennootschap en haar referentieaandeelhouder.

VPM heeft de decretale verplichting om minimaal 25% van Gimv aan te houden. VPM heeft voor een zekere verankering in Gimv gezorgd. Hierdoor heeft Gimv zich kunnen positioneren als een onafhankelijke investeringsmaatschappij en is zij kunnen uitgroeien tot een toonaangevende durfkapitaalmaatschappij die investeert in technologische bedrijven en groeibedrijven in België en de Europese buurlanden (voornamelijk Nederland, Duitsland en Frankrijk).

In het kader van haar thesauriebeheer heeft VPM in december 2008 een investeringsengagement genomen in het Gimv-XL fonds voor een bedrag van 250 miljoen euro. Hiermee heeft VPM een aandeel van circa 41% in de totaliteit van dit Gimv-XL fonds. De raad van bestuur van VPM zag in dit Gimv-XL initiatief een unieke opportuniteit om met haar thesauriebeheer in te spelen op de financieel-economische situatie. Er werd afgesproken dat VPM haar betalingsverplichtingen ten aanzien van het Gimv-XL fonds zal voldoen vanuit haar huidige kaspositie en met de toekomstige dividenden die zij vanuit haar participatie in Gimv ontvangt.

8. VLAAMS ENERGIEBEDRIJF

De oprichting van een Vlaams Energiebedrijf werd in het Vlaams regeerakkoord opgenomen als een prioritaire doelstelling. Het Vlaams Energiebedrijf zal een belangrijke rol spelen in de vergroening van onze energiemarkt. Dat kan door fors te investeren in energiebesparing en rationeel energiegebruik enerzijds, en in de productie van milieuvriendelijke en decentrale energie anderzijds. Hiervoor is 200 miljoen euro voorzien. De doelstelling van het Vlaams Energiebedrijf ligt in het verlengde van de zogenaamde trias energetica. Dit houdt in dat in de eerste plaats wordt getracht energie-efficiënt te zijn ('de meest milieuvriendelijke en goedkoopste energie wordt niet geproduceerd'), dat de energie die gebruikt wordt bij voorkeur hernieuwbaar wordt opgewekt (wind, waterkracht, zonne-energie, energie uit biomassa, geothermie en andere vormen van hernieuwbare energie) en dat de resterende fossiele energie die in een overgangperiode nog nodig is zo efficiënt mogelijk (met gebruik van warmtekrachtkoppeling) en zo schoon mogelijk wordt geproduceerd.

In de logica van de trias energetica zet het Vlaams Energiebedrijf in eerste instantie in op energiebesparing. Het Vlaams Energiebedrijf zal een onderneming uitbouwen die energiediensten aanbiedt. Deze zogenaamde ESCO (Energy Services Company) zal projecten voor energiebesparing en rationeel energiegebruik in gebouwen faciliteren. In heel wat gebouwen wordt niet efficiënt met het energieverbruik omgesprongen. Daarom wil de ESCO in samenwerking met de private markt in eerste instantie energie-efficiëntieprojecten in overheidsgerelateerde gebouwen op maat ontwikkelen en uitwerken. Op termijn kunnen ook in andere soorten gebouwen projecten worden uitgevoerd.

Naast die energiebesparende pijler, zal het Vlaams Energiebedrijf ook een investeringspijler uitbouwen. Via haar investeringsmaatschappijen beschikt Vlaanderen vandaag al over belangen in duurzame energieproductie. Naast investeringen in bestaande projecten kan het Vlaams Energiebedrijf bijkomend investeren in nieuwe projecten op basis van windenergie op land en op zee, zonne-energie, energie uit biomassa of andere vormen van milieuvriendelijke energieopwekking. Randinfrastructuur voor milieuvriendelijke en/of decentrale energieproductie is eveneens een investeringsmogelijkheid voor het Vlaams Energiebedrijf. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het 'stopcontact op zee' dat nodig is om offshore windparken aan te sluiten op het elektriciteitsnet aan land. Het Vlaams Energiebedrijf krijgt ook hefboomen om de positie van producenten van milieuvriendelijke en decentraal geproduceerde stroom te ondersteunen. Daarnaast zal het Vlaams Energiebedrijf innovaties rond duurzame energie financieel stimuleren zodat hun introductie op de markt versneld kan worden.

Kenmerkend voor de groene energierevolutie is ook de decentralisatie van de productie. Niet meer alle energie wordt opgewekt in grote centrales. Steeds meer gezinnen en KMO's worden energieproducenten. Daarom wil het Vlaams Energiebedrijf die kleinschalige, decentrale productie - zoals zonnepanelen, kleine installaties voor warmtekrachtkoppeling (mini- en micro-wkk's) of biovergistingsinstallaties in landbouwbedrijven - ondersteunen. Dat kan bijvoorbeeld door rechtstreeks of via de ESCO te investeren in decentrale energieprojecten maar ook door deze producenten bij de verkoop van hun stroom en de bijhorende certificaten te ondersteunen. Het is alleszins de bedoeling om het aandeel van kleinschalige productie in Vlaanderen te doen toenemen.

Ingrid LIETEN

viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen,
Media en Armoedebestrijding

BIJLAGEN**1. Overzicht resoluties en moties****Met redenen omklede motie 208 (2009-2010 – Nr. 4 van 31 maart 2010)****Beleidsnota Economisch Overheidsinstrumentarium**

Het Vlaams Parlement vraagt de Vlaamse Regering:

1° de groei en vernieuwing van onze economie te laten verlopen via investeringen en een deel van haar investeringsprogramma te realiseren via haar investeringsmaatschappijen;

2° daarmee een direct effect op de werkgelegenheid te genereren en voor te bereiden op een economisch herstel;

3° de nadruk te leggen op het vergroenen en verduurzamen van ons economische potentieel door in te zetten op milieu, hernieuwbare energie en eco-innovatie zodat een daling van de milieudruk en de creatie van nieuwe en duurzame banen bewerkstelligd kan worden;

4° de focus van de investeringsmaatschappijen te richten op Life Sciences en Clean Tech;

5° een Groen Investeringsfonds op te richten binnen Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV), gericht op het verschaffen van goedkopere leningen voor eco-efficiëntieverbeteringen in ondernemingen;

6° blijvend in te spelen op het succes van de waarborgregelingen;

7° structuurondersteunende investeringen volop aan te moedigen. Daarbij wordt gedacht aan het financieren van relevante infrastructuur en het aanmoedigen van creatieve samenwerkingsverbanden met een meerwaarde tussen de publieke en de private sector;

8° de investeringsmaatschappijen proactief en efficiënt te beheren met de volgende aandachtspunten:

a) permanent evalueren van instrumenten en strategische keuzes en efficiënt aanpassen op grond van een wijzigende realiteit;

b) stroomlijnen en coördineren van het instrumentarium;

c) concrete doelen realiseren met een duidelijk aantoonbare relatie tussen inspanning en resultaat;

d) naast een faciliterende rol ook een ondernemende rol in een aantal speerpuntclusters ambiëren;

e) het instrumentarium beter bekendmaken bij onze bedrijven en een proactieve houding in de markt laten aannemen;

f) een zo efficiënt mogelijke samenwerking tussen de verschillende investeringsmaatschappijen bewerkstelligen;

g) maatschappelijk en marktconform financieel rendement nastreven;

9° om vanuit het beleidsuitgangspunt duurzame energie voluit in te zetten op:

a) vernieuwende energieproductie en investeringen in energiebesparingen bij bedrijven en bij de overheid te financieren;

b) verder te gaan op het pad van de klimaatfondsen die PMV beheert om de klimaatakkoorden te honoreren;

c) Vlaanderen te wapenen om tijdig te kunnen reageren op nieuwe internationale klimaatafspraken (zoals bijvoorbeeld de Kopenhagenconferentie);

10° over te gaan tot de oprichting van een Vlaams Energiebedrijf door eerst een plan van aanpak (inclusief financiering) uit te werken en te evalueren en door haar bestaande participaties in Vlaamse duurzame energiebedrijven in te passen in een groter geheel.

Opvolging

Uit deze beleidsbrief blijkt dat in 2010 en in 2011 actief werk wordt gemaakt van de punten waarvoor het Vlaams Parlement in de bovenstaande motie vraagt om verdere actie te ondernemen.

2. Regelgevingsagenda

Titel van het initiatief	Betrokken regelgeving	Korte samenvatting van beleidsdoelstellingen	Te doorlopen fases en hun timing	RIA?
Oprichting Vlaams Energiebedrijf	Nog geen bestaande regelgeving betreffende Vlaams Energiebedrijf	<p>Het op te richten Vlaams Energiebedrijf heeft als maatschappelijke doelstelling om bij te dragen tot de realisatie van de Europese 20-20-20 doelstellingen. Daarom zal het Vlaams Energiebedrijf volgende prioriteiten hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investeren in energiebesparing en een rationeel energiegebruik • Investeren in hernieuwbare energieproductie • Investeren in decentrale productie van elektriciteit uit hernieuwbare energie en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling • Investeren in innovatieve technologieën, systemen en diensten op het vlak van rationeel energiegebruik, hernieuwbare energieproductie en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling • Aanbieden van nieuwe energiediensten • Ontwikkelen van energie-expertise op technisch, financieel, operationeel en juridisch vlak en toespitst op de activiteiten van het Vlaams Energiebedrijf 	Goedkeuring Programmadecreet 2011 met machtiging tot oprichting Vlaams Energiebedrijf: Q4 2010 BVR: uitvoeringsbesluit machtiging tot oprichting Vlaams Energiebedrijf: Q1 2011	Neen Ja